

ROMANTIZAM

Romantizam je vrijeme između klasicizma i početka Prvoga svjetskog rata.

U vrijeme romantizma skladatelji glazbom žele pokazati svoje osjećaje i razmišljanja.

Glazba zvuči snažno, naglo se mijenjaju ugođaji.

Skladatelji jako puno skladaju za orkestar (što se naziva **orkestralna glazba**).

Veliki orkestar ima i do 100 različitih glazbala.

Poslušaj skladbu “Oda radosti” koju je skladao Ludvig van Beethoven.

Zaokruži točan odgovor:

Uz orkestar čuješ i JEDNOG PJEVAČA ZBOR

Tempo je BRZ SPOR

Kojem je razdoblju pripadao Ludwig van Beethoven? RENESANSA KLASICIZAM

Skladatelji su često orkestralnom glazbom opisivali neku priču ili sliku.

Takva se glazba zove **programska glazba** jer skladbe imaju program.

Program se može pročitati u naslovu skladbe ili kao poseban tekst uz nju (na primjer: “Večer”, “Izlazak sunca”).

Najvažnije su glazbene vrste programske glazbe **simfonijska pjesma i programska suita**.

Poslušaj skladbu “Koliba Babe Jage” koju je skladao Modest Petrovič Musorgski.

Ona pripada programskoj suiti “Slike s izložbe”.

Zaokruži točan odgovor:

Tempo je

BRZ

SPOR

Modest Petrovič Musorgski

Nacrtaj kolibu Babe Jage kakvu si zamislio slušajući ovu skladbu.

Hrvatski skladatelji u romantizmu su **Vatroslav Lisinski** i **Ivan pl. Zajc**.

Oni skladaju domoljubne skladbe na hrvatskom jeziku.

Poslušaj pjesmu “Živila Hrvatska” koju je skladao Ivan Zajc.

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvodi ZBOR ORKESTAR

Zapjevaj tu pjesmu s prijateljima iz razreda.

GLASNA, JASNA OD PAMETI, PREKO DOLA, PREKO GORA,
HRVATSKA NAM PJESMA LETI SVE DO SINJEG TAMO MORA.
ČASAK MEKA, ČAS KO GROM, VJEČNA JEKA ZA NAŠ DOM.

DAVOR OJ! BRATE MOJ!

NEK SE SLOŽE GRLA BRATSKA: ŽIVILA HRVATSKA!

NEK SE SLOŽE GRLA BRATSKA: ŽIVILA, ŽIVILA, ŽIVILA HRVATSKA! ŽIVILA!

Vatroslav Lisinski

Ivan pl. Zajc

Ivan Zajc je skladao operu “Nikola Šubić Zrinjski”.

Glavni likovi opere su:

Nikola Šubić Zrinjski - hrvatski ban

Eva - Nikolina žena

Jelena - Nikolina i Evina kćer

Lovro Juranić - Evin zaručnik

Sulejman Veliki - turski sultan

Priča opere prikazuje bitku za grad Siget.

Ta se bitka stvarno dogodila u vrijeme dolaska Turaka.

Turska vojska, koju vodi Sulejman Veliki, ide prema gradu Beču i na putu dolazi do grada Sigeta.

Siget brani Nikola Šubić Zrinjski.

Turska je vojska veća i snažnija, ali na kraju ipak ne uspije doći do grada Beča.

Pročitaj priču opere “Nikola Šubić Zrinjski”.

Sulejman Veliki okuplja vojsku za napad na Siget.

Izvidnici javljaju Nikoli Šubiću Zrinjskom da će turska vojska napasti grad.

U Sigetu se Zrinjski i njegovi vojnici zaklinju da će braniti grad do smrti.

Turska vojska napada grad.

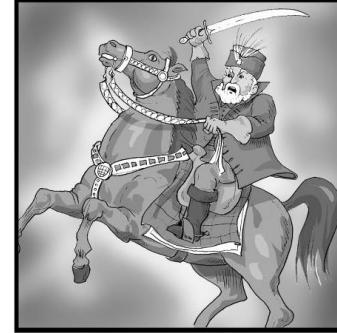
Zrinjski se povlači u stari dio grada.

Tužan je jer će morati srušiti Siget.

Sulejman umire u svom taboru.

Njegovi vojnici ne znaju da je umro.

Zrinjski naređuje da se zapali grad.

Hrvatski vojnici otvaraju vrata grada i jure na konjima u zadnju bitku.

Poslušaj i zapjevaj završnu pjesmu “U boj, u boj” opere “Nikola Šubić Zrinjski”

U BOJ, U BOJ, MAČ IZ TOKA BRAĆO, NEK DUŠMAN ZNA KAKO MRIJEMO MI.
GRAD NAŠ VEĆ GORI, SIŽE DO NAS VEĆ ŽAR, RIK NJIHOV ORI, BJESAN JE NJIHOV JAR.
KO POŽAR TAJ GRUDI NAŠE PLAMTE, UTIŠA RIK MAČA NAŠIH ZVEK.
KO BRATAC BRATA ZRINJSKOG POLJUBTE SVI, ZA NJIM NA VRATA VJERNI JUNACI VI.

SAD ZBOGOM BUD, DOME NAŠ. ZAUVIJEK OJ ZBOGOM!

OD SVUD I SVUD NA TE DUŠMAN IDE PRIJEK.

I VEĆ U GROB SVETI TRUP SKLADA TVOJ, AL NEĆE.

ZA TE SIN SVAK U BOJ SE KREĆE, DOME NAŠ TI VIJEKOM STOJ!

ZA DOM, ZA DOM, SAD U BOJ MA PAKLENA MNOŽ NANJ DIŽE SVOJ NOŽ.

NAS MAL AL HRABAR JE BROJ! TKO, TKO ĆE GA STRT?

SMRT, VRAGU SMRT!

ZA DOMOVINU MRIJETI KOLIKA SLAST.

PROT DUŠMANINU! MORA ON, MORA PAST!

Georges Bizet je skladao operu "Carmen".

Glavni likovi opere su:

Carmen - Ciganka

Don Jose - narednik

Micaela - Don Joseova zaručnica iz rodnog sela

Escamillo - toreador

Zuniga - kapetan

Georges Bizet

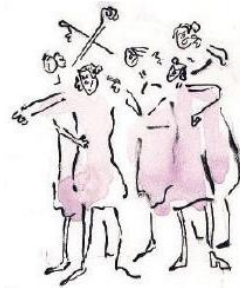

Pročitaj priču o Carmen.

Radnice se u tvornici cigareta za vrijeme odmora zabavljaju ispred tvornice.

Najljepša je Carmen koja pjeva pjesmu o ljubavi i dobaci cvijet Don Joseu.

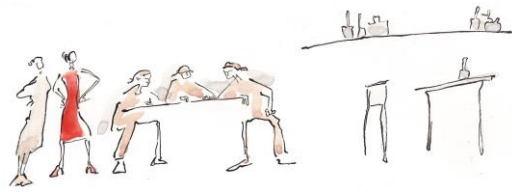

U tvornici se radnice posvađaju i Carmen rani jednu radnicu nožem.

Odvođe ju u zatvor.

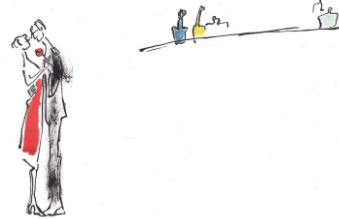

Carmen u zatvoru nagovori Don Josea da ju pusti.

U krčmi su se sastali
krijumčari.

Carmen i Don Jose su s njima.

Oni su se zaljubili i Carmen
moli Don Josea da se ne vrati
u vojarnu.

Dolazi Zuniga i Don Jose ga
napadne.
Više se ne može vratiti u
vojarnu.

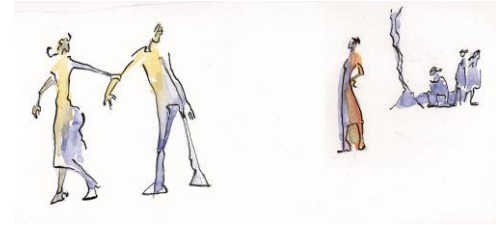

U planinama se Carmen i Don Jose stalno svađaju.

Don Jose voli Carmen i ne želi ju izgubiti.

Escamillo se udvara Carmen i zbog toga se potuče sa Don Joseom.

Dolazi Micaela i moli Don Josea da posjeti svoju majku koja umire.

Don Jose odlazi u svoje rodno selo.

Ispred arene za borbu s bikovima svađaju se
Carmen i Don Jose.
Ona ga želi ostaviti.
On je bijesan i ne želi ju pustiti.

Carmen baca Don Joseu prsten u lice.
On ju ubije nožem.
Don Jose plače dok ga odvede stražari.

Poslušaj i zapjevaj ariju Carmen koja se zove “Ljubav je buntovna ptica”

LJUBAV PTICA JE LAKIH KRILA, UKROTIT NEĆEŠ NIKAD NJU.

ONA PRKOSI RADO SVIMA I LETI KUD JE VOLJA NJU.

MOŽE NETKO DA UVIJEK MOLI ČAK I DA PRIJETI PTICI TOJ,

IPAK ONA ĆE TOG DA VOLI TKO BUDE HLADAN PREMA NJOJ.

LJUBAV, LJUBAV, LJUBAV, LJUBAV!

JER LJUBAV VARLJIVE JE ĆUDI, NE ZNA ZAKON NIT ZAHVALNOST ZNA,

NE LJUBIM TOG ŠTO ZA MNOM LUDI, AL ČUVAJ SE KAD LJUBIM JA!

Opereta

U romantizmu je nastala mala opera koju su nazvali **opereta**.

Nastala je u Francuskoj i bila je vesela, šaljiva i jako popularna.

U opereti se jako puno plesalo.

Pjevači su morali biti i jako dobri plesači.

Jedna od najpoznatijih opereta je “Orfej u podzemlju” koju je skladao **Jacques Offenbach**.

Poslušaj najpoznatiji ples iz ove operete - “Can can”

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvode ZBOR ORKESTAR ZBOR i ORKESTAR

Tempo je SPOR BRZ

Balet

Balet je vrlo sličan operi.

U njemu plesači pokretima tijela pričaju radnju.

Glazbu za balet piše skladatelj, a plesne pokrete piše **koreograf**.

Najpoznatiji skladatelj baleta bi je **Petar Iljič Čajkovski**.

Njegovi najpoznatiji baleti su “Labuđe jezero”, “Trnoružica” i “Orašar”.

Pogledaj ples iz baleta “Labuđe jezero” koji se zove “Ples mladih labudova”.

Zaokruži točan odgovor:

Ples izvode ČETIRI BALERINE TRI BALETANA

Plešu na PETAMA PRSTIMA

Kućno muziciranje

U romantizmu se često sviralo s prijateljima u kućama.

To se zvalo **kućno muziciranje**.

Omiljeno glazbalo kućnog muziciranja bio je **klavir**.

Za njega su skladatelji pisali kratke skladbe koje se zovu **klavirske minijature**.

Poslušaj skladbu “Fantaisie impromptu” koju je skladao **Frederic Chopin**.

Zaokruži točan odgovor:

Tempo je SPOR BRZ

Klavirist pokazuje kako lijepo zna svirati (virtuoz). DA NE

Mnogi klaviristi bili su jako poznati i slavni.

Oni su bili zvijezde romantizma i ljudi su ih obožavali slušati.

Slično kao što ti danas voliš slušati svog omiljenog pjevača, svirača ili grupu.

Frederic Chopin

Osim klavirista, slavni su bili i pjevači.

Oni su često pjevali uz klavir pjesme koje su se zvale **solo pjesme**.

Poslušaj pjesmu "Vilinski kralj" koju je skladao Franz Schubert.

Zaokruži točan odgovor:

Pjesmu izvodi MUŠKI GLAS ŽENSKI GLAS

PROVJERI SVOJE ZNANJE

1. Na prazne crte upiši odgovarajuće riječi:

NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI, PROGRAMSKA, 100, klavir, OSJEĆAJE I RAZMIŠLJANJA

U vrijeme romantizma skladatelji glazbom opisuju svoje

Orkestar ima do glazbala.

Skladatelji su glazbom opisivali neku priču ili sliku, a takva glazba se zove

..... glazba.

Ivan Zajc je skladao operu

Omiljeno glazbalo romantizma bio je

2. Zaokruži točan odgovor:

Hrvatski skladatelj romantizma je

WOLFGANG AMADEUS MOZART

IVAN ZAJC

Opera u kojoj glavni lik na kraju umire zove se

CARMEN

JULIJA

U opereti se puno pleše.

TOČNO

NETOČNO

U baletu se puno pjeva.

TOČNO

NETOČNO

3. Pronađi u osmosmjerci ove riječi:

BALET

OPERETA

OPERA

SOLO PJESMA

SIMFONIJA

KLAVIR

O	X	I	G	I	K	W	Z	F	E	I
L	S	O	L	O	P	J	E	S	M	A
F	U	N	P	J	M	P	U	U	Y	W
E	Z	D	E	P	B	A	L	E	T	U
K	L	A	V	I	R	U	O	K	S	N
K	L	P	F	V	R	F	B	K	Y	Q
C	H	F	F	O	C	A	A	B	O	P
S	I	M	F	O	N	I	J	A	P	U
S	A	L	E	Z	Q	A	Q	U	E	Q
R	O	P	E	R	E	T	A	N	R	C
B	L	W	H	P	P	H	K	X	A	W

Koje razdoblje povezuje ove riječi? Napiši odgovor: _____